

Skiftesprotokoll 1904

Skiftesprotokoll 1904

Nisse Husberg

Alla protokoll rörande storskiftesregleringen finns i Riksarkivet på mikrokort. Här finns en avskrift av dessa (som kan innehålla en hel del fel och brister). Stavningen är den gamla som användes i början på 1900-talet.

1904

Den 10 oktober

på lagligen tillkalladt möte å 2:5 Mattas hemman, därvid de flesta af i i slutet af 17 § nämnda sakägare och godemannen Anders Petas närvaro, utvaldes först till andra godemän i stället för Henrik Mickels som aflidit kommunalnämndsordföranden hemmansägaren Gustaf Berndt Ekholm från Lappträsk Norrby. Man hoppades att den valde redan följande dag skall vara i tillfälle att deltaga i förrättningen.

På undertecknads uppmaning diskuterades på mötet förslagsvis om olika till utflyttningskostnader sig hänförande detaljfrågor. Såsom resultat af denna diskussion må här antecknas följande förslag: Ett mandagsvärk beräknas till Fmk 2:50, hästdagsvärk 4:50, att 24 km väg beräknas till ett

hästdagsvärk; att man med en 3 alns famn pärtor af 18 tums längd täcker en yta af 10 kvadratfamnar; att pärtorna kosta 15:- mk famn; att pärtspiken kostar 3:50 mk låda; att för 1 famn pärtor behöfves 1/3 låda spik ; att ett pärttak anses hålla 20 år; tegelpriset är 3:50 mk per 100 stycken; att kalk kostar 2:- mk hektoliter, att sand beräknas till 2:10 mk per lass hvaraf 2:- mk belöper sig på transport; att sockelsten kostar i löstagning 75 pi för löpande meter och är dess höjd då 50 cm och tjocklek 25 cm; att en brunn beräknas till 50 :- mk för hvarje utflyttare; att vattenledning beräknas efter 3:25 mk per löpande meter; att stenväggs byggande (t.ex. källare) kostar 65 pi per löpande meter och att halmen kostar 6 mk parden (= 9 aln rep).

Sammanträdet afslutades med tillsägelse för sakägarna att ånyo sammanträda nästa dag.

Den 11. Oktober

hölls sammanträde på 2:5 Mattas. Närvarande godemännen Anders Petas och Gustaf Bernd Ekholm och sakägarna Johan Mickos, Anders Gustafsson Petas och Viktor Aronsson Ersas.

På därvid gjord förfrågan yppades ingen jäfanmärkning mot godemannen ej heller något annat hinder mot förrättningsfortsättande medels värdering af utflyttningskostnaderna.

Angående pris på olika varor och arbeten som kunna ifrågakomma vid bestämning af dessa kostnader antogos förutom de i det föregående uppräknade normerna ännu följande: att murningsarbetet beräknas för kakelugnarna 30:- mk stycket, för plåtmurarna 25:- och för vanliga stugobakugnar 75:- mk; att mellantakes och trossbottenfyllning beräknas kosta 75 pi kvadratfamn och taktäckning med pärtor 60 pi kvadratfamn.

Den 11-31 Oktober värderades all till utflyttning föreslagna hemmans kostnader och upprättades enligt stadgadt formulär instrument öfver desamma. Värderingen i detalj framgår ur det

nämnda instrumentet, och må här blott antecknas att deras summa i hela byn stiger till 50389:75 mk.

20. §.

På lagligt sätt tillkalladt möte å N:o 5 Mattas hemman den 6. December, hvilket möte var sammankalladt för det af förrättningsmännen utarbetade och å karta färdigt uträknade förslagsskiftets slutliga uppvisande för sakägarne, voro närvarande utom de sistnämnda godemännen följande sakägare:

1. Mickos Johan Mårtensson,
- 2:3 Nybondas Johan Mattsson genom ombudet Johan Johansson,
- 2:4 Svennas Anders Johan Tång,
- 2:5 Mattas Karl Andersson,
- 2:6 Ersas Viktor Aronsson,
- 3:1 Jofs, 3:7 Brännbacka och 3:8 Nybacka Aron Nilsson,
- 3:4 Jordas Anders Andersson,
- 3:5 Petas Anders Gustafsson,
- 3:3 Jossas och 3:6 Markus Matts Johansson genom ombudet Gustaf Mattsson,
- 4:1 Fjärsmans Emil Johansson,
- 4:2a Bergas och 4:6 Kammars Viktor Gustafsson,
- 4:2b Ljusterskogs Henrik Adolfsson,
- 4:3 Backas Maria Andersdotter genom ombudet Karl Gustafsson,
- 4:4 Valles Johan Johansson,
- 4:5 Lillstu Aron Henriksson,
- 5:6 Nissas och 13:6 Lumnäs Johan Mårtensson,
- 5:7a Skoas och 13:7a Ingars Leander Mårtensson,
- 5:7b Holmens och 13:7b Slätis Sofia Järf genom ombudet Henrik Henriksson,
- 5:8 Hafrens och 13:8 Stengårds Johan Mattsson,
- 5:9 Nyland och 13:9 Erikas Gustaf Eriksson,
- 5:10 Sjögård och 13:10 Kulla Herman Strömberg,
- 6 Klinckas Johan Askolin genom ombudet Georg Törngren,
- 7:1 Bronnstu Henrik Henriksson genom ombudet Johan Eriksson,
- 7:2 Nilsas Johan Henriksson,

7:3 Ambergs och 7:4 Lillkolfus Otto Amberg,
8:2 Mickels Henrik Henriksson,
8:3 Sjöborg Reinhold Husman,
8:4 Storgårds Henrik Johansson,
9:2 Bosas Anders Johan Johansson,
9:3 Nyströms Johan Johansson,
9:5 Blomsters Henrik Gustafsson,
9:6 Smeds Anders Andersson,
9:7 Rosas och 9:8 Sestu Anders Johan Gustafsson,
10:1 Husbergs Johan Johansson,
10:2 Nystu Johan Johansson,
10:3a Simos Henrik Henriksson,
10:3b Husmans Johan Eriksson,
10:4 Silfvast Johan Gustafsson,
11:1 Ollas Johan Mattsson,
11:2 Helgas Anders Johansson,
11:3 Antas Maria Henriksson ombudet Anders Johan Gustafsson,
12 Jäppas Johan Askolin ombudet Georg Törngren och
14 Knuts samt 15 Skäggas Firman A. Ahlström genom ombudet Paul
Pettersson.

Då inga anmärkningar mot sammanträdets hållande förspordes, upplästes och justerades först det renskrifna protokollet för året 1903, hvilket protokoll utan anmärkningar godkändes och underskrefs.

Sedan ombuden Törngren och Pettersson uppgifvit sig för bristande tid icke kunna längre närvara vid sammanträdet utan önska få se sina hufvudmän tillskiftade ägors läge och form å kartan och sedan de sedan de efter att hafva fått se 6. Klinckas, 12. Jäppas, 14. Knuts och 15. Skäggas nya ägolotter och deras begränsning emot hvilka de för sin del icke hade något att anmärka, aflägsnade de sig med löfta att sedan de fått underhandla med sina hufvudmän, skriftligen afgifva sitt slutpåstående beträffande det nu uppvista förslagsskiftet, framställde undertecknad till behandling frågan om ock hurudana likvider sakägarne emellan bör med anledning af

skiftet göras och hvilka grunder för dessas verkställande sakägarne möjligen kunde öfverenskomma om.

Sedan frågan närmare refererats af undertecknad som därvid redogjorde för några olika sätt att gå systematiskt tillväga vid likvidering af de odlade ägorna, odlingsmarken och skogen, kommo sakägarne efter en längre öfverläggning till följande enhälliga beslut:

1) att de af utflyttningarna föranledda kostnaderna fördelas mellan alla delägare i byalaget med undantag af Skäggas och Knuts hemman, som anses förblifva för totalt oberörda af den nytta som byn har af utflyttningarna. Fördelningen göres efter mantal, dock så att Klinckas påføres mantalet 0,1700, som uppskattas motsvara den nytta som nämnda hemman har af regleringen af ägorna.

2) vid användning af nyssbeskrifven fördelningsgrund af utflyttningskostnader, anse sakägarne ingen odlingslikvid för behöflig i ty att utflyttaren som i regeln få något magrare åkrar, få i det ställe sina ägor i så motsvarande grad mer sammandragna och i allmänhet bättre placerade.

3) att skogslikvid bör göras sålunda att alla stammar på de utbytta markerna räknas till ett visst minimi tumtal t.ex. 6 tum på 18 fot men att sättet för denna likvid får i detalj beslutas närmare framdeles

4) att frågan om i hvilken ordning och inom hvilken tid de olika åbyggnaderna böra flyttas beslutas först efter det skiftenas placering blifvit godkänd

5) att deltagandet i utflyttningskostnaderna sker med beräknade penningbelopp och icke in natura

6) att de nya föreslagna vägarna först sättas i stånd och grundas af samtliga delägare efter mantal. Då man tagit i betraktande att de nya vägarna. hvilkas anläggning blifver synnerligen kostsam, för att terrängen är i Hindersby

synnerligen låglänt och årligen utsatt för flera öfversvämningar af Tessjö å, som löper genom byn och särskildt därför att inom byalagets eget område bevisligen icke finnes tillgång på vägfyllnadsgrus, som bör köpas och transporteras från ställen, som äro belägna på 5 kilometers afstånd från Hindersby, förorsakats af utflyttningarne, våga byamännen här uttala önskan att staten eller vederbörande myndigheter skulle tillåta äfven dessa vägstodnadens förskottering ur allmänna medel i förening med öfriga utflyttningsskostnader. Kostnadsförslaget upprättas af förrättningsmännen och bifogas till instrumentet öfver utflyttningsskostnaderna.

Sakägarne uppvisade och förklarades det å karta utförda förslagsskiftet.

Enligt detta förslag, vid hvars upprättande förrättningsmannen såvidt sig göra lät, följt de af sakägarne förut uttalade önskningsmålen, komma at utflyttas följande lägenheter:

2:4 Svennas till figg. 1949, 1949a m.fl. å 1. kartadelen ca. 2600 meter från förra tomten,

2:6 Ersas till figg. 1966 å 1. kartadelen, 2500 meter från gamla tomten,

3:1 Jofs, 3:7 Brännbacka och 3:8 Nybacka (i sambruk, de 2 sistnämnda hafva icke skild åbyggnad) till figg. 2105 och 2106 å 1. kartadelen 1600 meter från den gamla tomten,

3:3 Jossas och 3:6 Markus (i sambruk, den sistnämnda har ingen åbyggnad) till figg. 1087 och 1098 å 1. kartadelen 500 meter från gamla tomten,

3:5 Petas till fig 177 å 2. kartadelen 3600 meter från gamla tomten,

4:4 Valles till fig. 1756 och 1757 å 1. kartadelen 2200 meter från förra tomten,

5:7a Skoas och 13:7a Ingars (i sambruk, det sistnämnda har ingen åbyggnad) till fig. 2948 å 1. kartadelen 1500 meter från gamla stämnen,

5:7b och 13:7b Slätis (i sambruk, det sistnämnda hemmanet har ingen åbyggnad) till fig. 4835 å 1. kartadelen 1600 meter från

gamla stommen,

5:8 Hafrens och 13:8 Stengårds (i sambruk med hvarandra, den sistnämnda lägenheten ha icke några byggnader) till fig. 2686 å 1. kartadelen 700 meter från gamla stommen,

5:9 Nyland och 13:9 Erikas (i sambruk, den sista lägenheten har icke någon åbyggnad) till fig. 4594 å 1. kartadelen 3400 meter från gamla tomten,

7:1 Bronnstu till fig. 1237 å 1. kartadelen 2500 meter från förra tomten,

7:4 Lillkolfus som är i sambruk med 7:3 Ambergss har ingen åbyggnad till fig. 1396 å 1. kartadelen,

8:1 Storkolfus och 8:3a Heimas (i sambruk med hvarandra, det sista hemmanet har inga åbyggnader) till fig. 1651 å 1. kartadelen 1800 meter från förra tomten,

8:3b Sjöborg, som ej har någon åbyggnad, till Kjeldby "Lurensbacka",

8:4 Storgårds till fig. 1863 å 1. kartadelen 3200 meter från förra tomten,

9:3 Nyströms till figg. 4228 och 4229 å 1. kartadelen 1200 meter från förra tomten,

9:6 Smeds till fig. 3892 å 1. kartadelen 700 meter från förra tomten,

9:7 Rosas och 9:8 Sestu (i sambruk med hvarandra, det sistnämnda har ingen skildt åbyggnad) till figg. 4820 och 4821 å 1. kartadelen 1800 meter från gamla stommen,

10:1 Husbergs till fig. 4675 och 4821 å 1. kartadelen 1800 meter från förra tomten,

10:3b Husmans till den s.k. Borgåbacken fig. 3148 å 1. kartadelen 800 meter från gamla stommen,

11:1 Ollas till fig. 1928 å 1. kartadelen 3000 meter från förra tomten,

11:2 Helgas till fig. 1928 å 1. kartadelen 3000 meter från gamla tomten och

12 Jäppas delvis nämligen Stor-Jäppas byggnaderna till Nybacken fig. 2184 m.fl. å 1. kartadelen 1800 meter från gamla tomten och delvis nämligen Lill-Jäppas till fig. 113 å 2. kartadelen 3600 meter från gamla tomten.

Emot detta förslag till skifte, sedan det i detalj blifvit utredt för sakägarna, och som för öfrigt är upprättadt på sätt som kartan och delningsboken närmare utvisa, gjordes anmärkningar af följande sakägare:

1) 9:7 Rosas och 9:8 Sestu Anders Johan Gustafsson yttrar: är missnöjd med det honom föreslagna utflyttningsstället och fordrar att hans ägor placeras därstädes han vid förberedande sammanträde önskat.

2) 2:3 Nybondas Johan Mattssons ombud Johan Johansson säger sig vara missnöjd med det åt honom tillskiftade hemskogsskiftet i Bakförsen därför att där ej finnes bete och att det är för aflägsset för att kunna kallas hemskifte, är ock missnöjd med utskogen som ej råkar innehålla egen häfd som innehöllo mera bete. I stället för sistnämnda skifte fordrar skogsskifte å det så kallade Starrlandet närmare ån. Önskar att 11:3 Antas tomtväg förflyttades till rån mellan 3:4 Jordas och 2:3 Nybondas.

3) 10:1 Husberg Johan Johansson: vill stanna kvar å förra tomten och få gamla häfden enligt sin tidigare uttalade önskan. Då tvungits att utflytta fordrar att det skall undersökas huruvida han mera förfallen till utflyttning än någon annan möjligen.

4) 11:1 Ollas Johan Mattsson är missnöjd öfver att hafva blifvit skjuten bakom alla andra och ej fått plats där begärt, att fått mest bara vattuland, hyser missnöje angående placeringen för den skuld att icke fått Mickos Bodbacke, där nu ville få sin boningsplats och åkrarna i förening med denna hufvudsakligast på N:o 1 Mickos Brändskogsskifte från bäcken åt ån till och skog antingen antingen på N:o 1 Mickos häfdeskifte eller från N:o 11 Ollas häfd, är dessutom missnöjd med det honom föreslagna ängsskiftet på Måssan, hvilket skifte icke är naturlig äng.

5) 3:1 Jofs Aron Nilsson är missnöjd öfver att en af de

föreslagna nya stråtvägarna leder genom hans nya tomt. Vägen bör enligt hans tanke ledas endera sidan å Nybacken.

6) 2:5 Mattas Karl Andersson skulle önska att 2:3 Nybondas och 2:5 Mattas Hökärrskogen skulle kastas om.

7) 4:4 Valles önskar ännu en smalare väg från sitt hemskifte öfver bäcken till Brändskogsstråtvägen.

Då sakägarna icke godkände förslagsskiftet och icke heller enades om ändringar däri öfverlade förrättningsmännen om saken och afgåfvo följande

Utlåtande

1) Beträffande 9:7 och 9:8 Anders Johan Gustafssons fordran att få till tomtplats Nissas Stengärda och skog af Skäggas Måssalider där bakom samt åker af de s.k. Bässforsåkrarna bör ihågkommas att äfven 5:8 Hafrens och 13:8 Stengårds ägare varit villig att placera sig därstädes. Förrättningsmärens förfarande enligt den senaste önskan har motiverats därmed att det visade sig vara en allmän fördel för de i Hopenbackan kvarblifvande lägenheterna att placera just 5.8 Hafrens på detta så efterlängtade ställe, därigenom att sistnämnda hemman är betydligt mindre än 9:7 Rosas och 9:8 Sestu och att 9:7,8 Rosas och Sestu storlek motsvara den ägomassa som stod till disposition på det åt honom föreslagna stället.

2) 2:3 Nybondas Johan Matsson har bekommit en betydande areal betesmark inom sitt tomtskifte, som åtminstone kan kallas till hemskog och tycktes det därför vara rättvist att det andra "hemskogsskiftet" fick läge bakom grannarnas i Bakforsen. N:o 2 Mattas utskogar hafva delats mellan lägenheterna å denna nummer sålunda att de utflyttade fått skogen i Uggelbacken, de hemmablifvande i Hökärret. Vägen till Hökärret är något kortare från Kjeldby än från utflyttningsplatserna i Brändskogen. Flyttning af tomtvägen är en smal sak som nog kan regleras i godo.

3) För ägornas sammandragning i Hopenbacken vinnes utomordentlig nytta genom utflyttning af någon af de 3 större lägenheterna å Husmans nummer ut till den trakt klaganden föreslagits, hvilken trakt för resten är en bland de ändamålsenligaste och vackraste . Om 10:1 Husbergs flyttas ut få de öfriga Husmännen till stor del sina egna hemskogar, hvilket icke vore fallet, om klaganden kvarlämnades. Den nu utflyttades ägor ligga i rån mellan Bosas och Husmans nummer och kunna därigenom direkt delas mellan lägenheterna på vardera nummer. Trängsel i tomterna blir ock genom detta hemmans borttagning bäst afhjälpt. Med iakttagande af det sagda förlora 10:1 Husberg Johanssons påståenden betydelse.

4) Beträffande de från Kjeldby till Brändskogen utflyttade hemmanens placering har följts den regel att lägenheterna efter all möjlighet tillskiftats ägor af egen nummerhäfd. Sålunda har äfven 11. Ollas fått det öfverklagande skiftet. Att nämnda skifte för det mesta innehåller vattuland bör väl tillsvidare anses obevisadt. Anmärkningen mot ängsskiftet på Mossan är en ren likvidsfråga, hvarom sakägarna alla redan fattat beslut i det tidigare.

5, 6, 7) Anmärkningarna under dessa punkter kan visst ej tillmätas någon större principiell betydelse, men kunde de dock genom öfverenskommelse blifva tilgodosedda.

Den 9. December 1904

upplästes förestående utlåtande, men då Bönderna 9:7,8 Anders Johan Gustafsson, 10:1 Husbergs Johan Johansson, 2:3 Nybondas Johan Matsson ytterligare anmälde missnöje med förslagsskiftet, som af de öfriga godkändes, meddelades skiftesdelägarna att förrättningen nu måste afbrytas och tvistigheterna genom förrättningslandtmätaren anmälas till Ägodelningsrättens afgörande.

Protokollet upplästes och godkändes

Johan Mickos	Viktor Aronsson Ersas
A.J. Tong	Matts Johansson
H. Strömberg	A.J. Andersson
Johan Johansson Nyströms	A. Johansson
Henrik Henriksson Mickels	Gustaf Eriksson Nyland
(bom.)	(bom.)
Anders Andersson	Henrik Johansson Storgård
Henrik Henriksson	(bom.)
Johan Gustafsson Silfvast	J. Johansson Nystu
(bom.)	Johan Mårtensson
Aron Lillstu	(bom.)
Leander Mårtensson	Henrik Henriksson
(bom.)	(bom.)

Alla de öfriga sakägarna, hvilka uppgifvit sig godkänna förslagsskiftet och protokollet, ville icke underskrifva detta protokoll och anmälde ej heller någon anmärkning mot detsamma.

Sålunda förrättadt intyga

Godemännen

G.B. Ekholm A. Petas

På tjänstens vägnar

Edvard Tukkila

Tilllägg: Firman A. Ahlström, ägare af N:ris 14 Knuts och 15 Skäggas har per telefon den 13/12 1904 förklarad sig nöjd med förslagsskiftet.

Edvard Tukkila
